

Finansdepartementet

Budgetavdelningen, EU-budgetenheten

Coompanions remissvar på betänkandet om "En ny organisation för förvaltning av EU-medel" (SOU 2024:22)

Coompanion är en företagsrådgivande organisation för människor som vill starta kooperativa, idéburna och sociala företag eller andra verksamheter tillsammans. Vi finns på 25 platser i landet och är representerade i Sveriges samtliga län. Coompanion breddar entreprenörskapet och ger människor som vill förverkliga företagsidéer tillsammans skräddarsydd information, företagsrådgivning och utbildning - från idé till framgångsrikt företagande. Kooperativt företagande är entreprenörskap på alla nivåer och kan bedrivas i ekonomisk förening, SVB, ideell förening med helägt aktiebolag eller aktiebolag. Oftast startar dessa verksamheter i form av ekonomisk förening. Coompanion har ca 120 medarbetare samt ägs och styrs lokalt av över 1200 medlemmar vilka precis som vi, vill verka för ett demokratiskt företagande där samarbetet och allas engagemang är rena drivhuset för ekonomisk, social och hållbar tillväxt. Kooperativt och demokratiskt företagande bidrar till lokal och regional utveckling samt skapar möjligheter för personer till sysselsättning och arbete.

Utredningens syfte

I betänkandet *en ändamålsenlig och effektiv hantering av EU-medel* rapporteras slutsatser och förslag i en ny organisation för förvaltning av EU-medel. Uppdraget innefattade att bedöma den samlade organisationens ändamålsenlighet och effektivitet samt lämna förslag till en organisatorisk struktur och ansvarsfördelning för en mer ändamålsenlig, effektiv och rättssäker förvaltning av EU-medel.

Coompanions synpunkter

Coompanion delar betänkandets uppfattning om att det finns ett mervärde i att se över den samlade förvaltningen av EU-medel i Sverige i syfte att skapa flexibilitet, samordning och rättssäkerhet inom förvaltningsstrukturen. Coompanion ifrågasätter dock de styrande intentionerna med att centralisera och koncentrera uppgifter och verksamheter enligt betänkandets förslag. Vi anser att sammanhållningspolitikens grundläggande värden om inflytande och involvering från lokala och regionala aktörer är en förutsättning för att uppnå ökad effektivitet och ändamålsenlighet med programmen. Programmen har till syfte att *testa* strukturförändrande insatser, vilket inte får försvåras av en centraliserad förvaltningsstruktur. Att se över och effektivisera hanteringen av EU-medel anser vi är välbehövligt men fortfarande är det viktigt att inkludera olika perspektiv och åsikter och vi är måna om att Coompanion och andra delar av företagsfrämjande samt civilsamhället finns representerat i strukturfondspartnerskapet.

Coompanion uppfattar att förändringarna inom jordbruksfonden är ändamålsenliga, där ansvaret för handläggning, prövning och kontroll av areal- och djurbaserade flyttas till Jordbruksverket och ansvaret för handläggning och prövning av projekt- och investeringsstöd koncentreras till fem Länsstyrelser.

Coompanion håller med om att nuvarande modell för strukturfondspartnerskapen inte är förenlig med EU-rätten samtidigt som den utmanar svensk förvaltningsrätt. Vi ställer oss också bakom betänkandets förslag om ett system med mer strategiskt orienterade partnerskap med fokus på utlysningsskedet. Vi understryker vikten av representanter från den sociala ekonomin och civilsamhället i dessa mer strategiskt orienterade partnerskap. Vidare kräver denna struktur att förvaltande myndighet har möjlighet att bedöma ansökningarnas aktualitet.

Coompanion håller med betänkandets förslag om att samla ansvaret för hanteringen av Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+ och Fonden för en rättvis omställning hos Tillväxtverket. Detta under förutsättning att överföring av ESF-rådets kompetens säkerställs samt att individperspektivet garanteras vilket ligger till grund för åtgärder inom arbetsmarknadspolitik. Medel från ESF+ måste fortsatt garanterat utgå från människors behov av stöd i olika former av livet, lokala lösningar, över sektorsgränser. Vidare ser vi en möjlighet med att regionalt anpassa arbetsmarknads- och kompetenshöjande insatser om även regionala Tillväxtverkskontor blir involverade inom ESF+.

Coompanion håller inte med betänkandet om att antalet regionala program med finansiering från europeiska regionala utvecklingsfonden bör minskas, utan snarare tvärtom, anser vi att närheten till lokala och regionala förutsättningar och behov är ett krav för effektiv hantering av europeiska regionala utvecklingsfonden. Coompanion anser därför att europeiska regionala utvecklingsfondens befintliga struktur med åtta regionala program och ett nationellt program bör bibehållas.

Coompanion håller med betänkandets förslag om att förvaltande myndighet för Interregprogrammen Norra Periferin och Arktis, Aurora samt Sverige-Norge flyttas från länsstyrelsen till Tillväxtverket.

Stockholm den 12 juni 2024

Beslutad av Coompanion Sveriges styrelse 20240612

Gordon Hahn

Coompanion Sverige